

YERSEKE - In het Regiocentrum Yerseke van Wageningen Marine Research werken onderzoekers en de schelpdier- en visserijsector actief samen aan kennis en innovaties voor duurzaam gebruik van de Delta, kustwateren en de zee: kennis van en voor de regio Zeeland. In het voorjaar van 2016 werd daarover een convenant gesloten tussen wetenschap, bedrijfsleven en regionale overheden. Het werk beslaat een scala aan onderwerpen, zoals het verbeteren van het kweekrendement van mosselen, overlevingsonderzoek van platvis, off-bottom kweek van oesters, schelpdiersurveys, onderzoek naar biotoxines, en effecten van zandsuppleties op natuurwaarden en (schelpdier)visserij. Deze column zet iedere maand een activiteit van het Regiocentrum in de schijnwerpers. Deze keer het project BOKX.

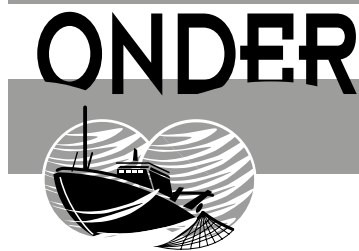
WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

WMR Regiocentrum Yerseke

Off-bottom kweek als middel tegen oesterboorders

De oestersector kampt momenteel met twee bedreigingen. Hierdoor zijn de oesterkwekers op zoek naar nieuwe kweekmethoden. Sinds 2010 is er in de Oosterschelde sprake van een oester herpesvirus waardoor, met name bij de jonge Japanse oesters (creuzen), veel sterfte optreedt. Daarnaast is er een probleem met oesterboorders die in de Oosterschelde zijn geïntroduceerd. De oesterboorder boort een gaatje in de schelp van de oester en eet dan het vlees op. De eerste meldingen van de Japanse oesterboorder dateren van 2007. Door kwekers worden veel oesterboorders en ook regelmatig ei-pakketten van de boorders aangehouden op en nabij de oesters op de bodempercelen. Ook worden veel schelpen met een boorgat gevonden. Van de broedjes die het herpesvirus overleven komt vervolgens weinig terecht door predatie door de boorders. De combinatie van beide vijanden leidt nu tot grote problemen in de oesterkweek.

Dinsdagavond 14 maart vond een bijeenkomst plaats van oesterkwekers en onderzoekers van WMR Regiocentrum Yerseke en de HZ University of Applied Sciences. Onderwerp was de off-bottom

de loep

kweek van oesters. Voor Nederland is dit een nieuwe techniek waarbij oesters in zakken en manden worden gekweekt. Deze zakken en manden liggen op tafels of in kooien of hangen aan longlines. Ten opzichte van de traditionele bodemcultuur is het voordeel dat er geen contact meer is met de bodem. Hierdoor heeft de voornaamste rover, de oesterboorder, vrijwel geen kans meer.

Een klein aantal kwekers heeft inmiddels enkele jaren ervaring met off-bottom teelt. Zij hebben hun ervaringen gedeeld en aangegeven welke problemen ze tegenkomen. Op basis hiervan is een lijst opgesteld met de belangrijkste knelpunten die een belemmering vormen om de nieuwe techniek tot een succes te maken. Vervolgens is hier een top 5 uit geselecteerd.

- Als belangrijkste knelpunt wordt de regelgeving en vergun-

★ Bijeenkomst van oesterkwekers en onderzoekers van WMR Regiocentrum Yerseke en de HZ University of Applied Sciences over off-bottom kweek.

ningverlening genoemd. Oesterteelt vindt plaats in Natura 2000 gebied. Daarom moet voor iedere proef een vergunning worden aangevraagd. Die aanvraag moet vergezeld zijn van een Passende Beoordeling. Het verkrijgen van een vergunning is een tijdrovend proces.

- Het tweede knelpunt hangt hier nauw mee samen. Dat is de ruimte die beschikbaar is voor de nieuwe teeltmethoden. Om economisch rendabel te worden is voldoende ruimte nodig. Veel oesterpercelen hebben bijvoorbeeld niet de geschikte diepte voor longlines.

- Op nummer drie staat een kosten-batenanalyse. Off-bottom teelt vraagt investeringen in materiaal en schepen. Daarnaast is het arbeidsintensiever dan bodemcultuur. Kleinschalige experimenten geven onvoldoende inzicht in de mogelijkheden tot optimalisatie van het proces. Alleen met opschaling kan hier informatie over worden verkregen.

- Een belangrijk knelpunt is ook de aangroei van bijvoorbeeld wieren en mosselen op de zakken en mandjes. Om de watertoevoer tot de oesters te garanderen is regelmatig schoonmaken noodzake-

lijk. Dit vergt beschikbaarheid van personeel.

- En als vijfde punt werd teelt van de Platte oester genoemd. Deze soort is niet gevoelig voor het herpesvirus en lijkt minder snel aangetast door de oesterboorders. Maar de eerste tests met off-bottom teelt geven aan dat Platte oesters minder goed gedijen in zakken en mandjes dan creuzen.

Als vervolg op de bijeenkomst wordt gezien hoe onderzoek kan bijdragen aan het oplossen van de genoemde knelpunten. Dit wordt zowel binnen het conve-

★ Oesterteelt in zakken in kooien die aan een longline hangen.

nantproject BOKX (Begeleiding OesterKweekXperimenten) als in een RAAK-SIA subsidieaanvraag van de HZ University of Applied Sciences opgepakt. Hierin zullen het RegioCentrum en de HZ nauw met elkaar en met de kwekers die bezig zijn met experimenten samenwerken. Goede uitwisseling van ervaringen en opgedane kennis tijdens de experimenten is van groot belang voor een effectieve aanpak en de toekomst van de oestersector.

Pauline Kamermans (0317-487032), e-mail: pauline.kamer-mans@wur.nl